

N:o 12.

Af Herr J. J. Ekman: Om upphäfvande af såväl tullsatserna för humle och ost, som inregistreringsafgifterna för hvetemjöl, gryn, alla slag, och bönor.

Genom de vid sistlidne riksdag med knapp röstöfvervigt fattade beslut om ganska dryga tullsatser å artiklarna humle och ost samt s. k. inregistreringsafgift för hvetemjöl, gryn, alla slag, samt bönor skedde ett afsteg från de hufvudgrundsatser, på hvilka tull-lagstiftningen i vårt land under en längre följd af år varit byggd, utan att något hållbart skäl kunnat uppvisas för en sådan förändring. Tullsatserna för humle och ost kunna i hvarje fall icke inbringa någon nämnvärd inkomst för statskassan och om en sådan ock kunde påräknas af nämnde inregistreringsafgift för hvetemjöl, gryn, alla slag, och bönor, bör det icke kunna undfalla någon, att man valt en fullkomligt felaktig och skadlig utväg för anskaffande af statsinkomster, då man beskattat verkliga födoämnen, såsom mjöl, gryn och ost, hvilka i vår tid äfven för landets fattigaste befolkning hafva en ganska stor betydelse.

Den utredning, som i denna fråga blifvit afgifven af Kongl. Kommerskollegium och Generaltullstyrelsen i underdånigt utlåtande af den 27 Oktober 1880, har, såsom mig synes, tillfyllestgörande ådagalagt, att den införsel af ost, som under de senare åren egt rum, icke kan sägas hafva hufvudsakligen afsett de bättre lottade klassernas förbrukning. Den öfvervägande delen af den införda osten har kommit från Holland och Amerika, som företrädesvis lemna en billig vara, hvilken, likasom det från Amerika införda fläsket, väsentligen bidrager att lätta de arbetande klassernas lefnads-vilkor. Den ringa fördel, några af landets större osttillverkare kunna hemta af ett genom tullsatsen förhöjdt pris å deras produkt, kan icke vinnas utan

en motsvarande tunga å de arbetande klasserna, hvilkas intressen Riksdagen allraminst bör försumma eller kränka.

Hvad beträffar tullsatsen å artikeln humle, må det vara sant, att densamma, för så vidt denna vara ingår som råämne vid ölbrygd, träffar ett njutningsmedel, hvars beskattande må vara tillåtet, åtminstone der skatten kommer statsbehofven uteslutande tillgodo. I förevarande fall skulle dock skatten endast i mycket ringa grad tillgodose statens behof; dess väsentliga uppgift skulle vara att, såsom Riksdagens skrifvelse ock utvisar, främja den inhemska humleodlingen genom att tillförsäkra odlarne ett visst pris för deras vara. Utom att man med skäl kan ifrågasätta, huruvida det åsyftade ändamålet verkligen kan vinnas, då den utländska humle, som här införes, är en vara af så olika beskaffenhet med den inländska, att de icke för samma ändamål kunna användas och således egentligen icke med hvarandra konkurrera, lär det yttrande som Kongl. Landbruksakademien den 29 September 1880 i ämnet afgifvit, få anses innebära ett tillförlitligt vitsord i fråga om skyddets ändamålslöshet. »En ökad odling af humle inom landet», säger akademien, »är i hög grad beroende af den ställning, denna växt vid kulturen kan komma att intaga i förhållande till andra, förut odlade. Det intresse för humleodlingens ändamålsenliga bedrivande, som inom många orter uppvaknat under senaste tiden, är otvifvelaktigt ett säkrare medel till humlekulturens utveckling, än varans fördyrande genom en tullsats, som, sedan den framkallat humleodling på bekostnad af odlingen af andra, för klimatet och jordmånen lämpliga växter, till äfventyrs blefve afskaffad». Akademiens förklaring härutinnan bekräftas ock af den genom Kommerskollegium och Generaltullstyrelsen framhållna iakttagelsen, att användningen af utländsk humle vid den svenska ölfabrikationen under senare år aftagit. Men om tull å humle sålunda ur jordbruksintressets synpunkt är af föga värde, är den rent af skadlig för den svenska ölfabrikationen, för så vidt som för vissa ölsorter utländsk humle är oundgänglig, och detta intresse torde så mycket mindre böra förbises, som de svenska bryggerierna under senare år begynt erhålla en allt mera ökad afsättning å utländsk marknad, för hvars bibehållande det för dem måste vara af yttersta vikt att erhålla råämnet till möjligast billiga pris.

I fråga om den så kallade inregistreringsafgiften å hvetemjöl, gryn och bönor torde, till hvad jag ofvan anført om obilligheten af oundgängliga födoämnens fördyrande, endast böra tilläggas, att orättvisan framträder så mycket hjertare, när man besinnar att den afser att rikta allenast ett mycket ringa fåtal af qvarnegare, eller uppmuntra till nedläggande af kapital i en rörelse, för hvars naturliga utveckling alla förutsättningar äro i vårt land gifna, utan att privilegiet af ett visst mjölpris behöfver densamma tillförsäkras. De anförda myndigheterna hafva framhållit, att hveteodlare naturligtvis

icke hafva den ringaste fördel att vänta af en tullsats, som endast lemnar qvarnegaren tillfälle att höja priset på mjöl, utan att föranleda honom till den ringaste ökning af priset för råvaran, hvete. Tvärtom kan det antagas, att då qvarnindustrien här i landet erhållit ett privilegium, danska hvete-producenter skola finna det lönande att förmala sin råvara härstädes och således konkurrensen på inhemsk marknad för den svenske hveteodlaren ökas och ej minskas.

Under återopande af anförda skäl tilltåer jag mig vördsamt hemställa:

att Riksdagen ville upphäfva tullsatserna, för artiklarna *humle* och *ost* samt inregistreringsafgiften för *hvetemjöl*, *gryn*, *alla slag*, samt *bönor*.

Stockholm den 27 Januari 1881.

J. J. Ekman.

N:o 13.

*Af Herr Friherre **Klinckowström**: Angående Kongl. teatrarnes ställande omedelbart under statens förvaltning m. m.*

De Kongl. teatrarne hafva, under senare tider, kämpat emot stora ekonomiska svårigheter, som här ej kan vara stället att till sina orsaker utreda; men *teatern* kan och bör vara en konstanstalt, som förädlar sederna och odlar smaken, om den ej behöfver mera se på den ekonomiska fördelen, än den moraliska halten af sina föreställningar och ej öppna sina salar för osedliga maskeradtillställningar af sämre slag. — Men dertill fordras att